

MICHAŁ TADEUSZ WITWICKI

1921 - 2007

Dnia 10 lipca 2007 r. zmarł Michał Tadeusz Witwicki, architekt i konserwator zabytków, autor wielu publikacji poświęconych ochronie zabytków architektury i krajobrazu kulturowego.

Urodził się 22 lipca 1921 r. we Lwowie. Ojciec, Tadeusz, pracował w kuratorium jako wizytator szkół. Matka, Maria, z domu Bobińska, była wnuczką Wojciecha Gersona. W 1939 r. ukończył lwowskie III Gimnazjum i Liceum im. Króla Stefana Batorego. Po wybuchu II wojny światowej we wrześniu 1939 r. walczył w obronie Lwowa w ochotniczym batalionie dowodzonym przez gen. Mariana Januszajtisa-Żegotę. W l. 1939-1942 pracował jako inwentaryzator mieszkań, laborant w Instytucie Weigla, modelarz w pracowni architekta Janusza Witwickiego, swojego stryjecznego brata, twórcy „Panoramy Plastycznej Dawnego Lwowa”. Po przeprowadzce w marcu 1942 r. do Warszawy znalazł zatrudnienie w Fabryce Parowozów Zakładów Ostrowieckich kolejno jako robotnik, kierowca suwnicy, kreślarz w biurze konstrukcyjnym. Ponadto trudnił się wydawaniem powielanych podręczników do prawa jazdy, sprzedażą kosmetyków, a nawet produkcją bimbru.

Wstąpił do Armii Krajowej, przybierając konspiracyjny pseudonim Ludwik na cześć starszego brata, Ludwika, który zginął w walkach 1920 r. w Powstaniu Warszawskim walczył w szeregach Zgrupowania Chrobry II.

Od października 1944 r. przebywał w niewoli niemieckiej w obozie GrossBorn IID, oswobodzonym przez wojska angielskie 2 maja 1945 r.

W l. 1945-1947 mieszkał w Niemczech Zachodnich. Tam wziął ślub z Emilią Radkiewicz i tam urodził mu się syn Andrzej.

W marcu 1947 r. powrócił do kraju. Początkowo zamieszkał w Łodzi, potem przeniósł się do Falenicy pod Warszawą. Pracował jako kreślarz w Głównym Urzędzie Planowania Przestrzennego. W 1949 r. rozpoczął studia na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, które ukończył w 1954 r. W tym też roku przeprowadził się do Warszawy.

W życiu rodzinnym również nastąpiły zmiany. Małżeństwo z Emilią nie okazało się trwałe. Po rozwodzie ożenił się z Ireną Wardecką. Z tego związku pochodzą córka Ewa i syn Jacek.

Po zakończeniu studiów został na uczelni, w Katedrze Urbanistyki Zakładu Historii Budowy Miast Wydziału Architektury PW. W 1963 r. przeszedł do Międzyuczelnianego Zakładu Podstawowych Problemów Urbanistyki, Architektury i Budownictwa Ministerstwa Szkół Wyższych, którego pracownikiem był do roku 1966. W tym czasie pracował także jako projektant w Miastoprojekcie ZOR – pracownia Nowe Tychy (1954-1956) i w Ministerstwie Kultury i Sztuki, w Centralnym Zarządzie Muzeów i Ochrony Zabytków (1956-1958). W l. 1950-1966 związany był również z Gospodarstwem Pomocniczym Politechniki Warszawskiej. Następne miejsca pracy to Instytut Budownictwa Mieszkaniowego (1967), Instytut Urbanistyki i Architektury (1968-1973) i Instytut Kształtowania Środowiska (1974-1976). Pracował też za granicą: w roku 1966 w Pracowni Architektonicznej A. i M. Pionchon w Lyonie (Francja), a od 1976 do 1982 r. w Algierii, w biurach projektów COMEDOR i ECOTEC w Algierze. Od roku 1982 brał udział w pracach Zespołu Ekspertów Międzyresortowej Komisji ds. Rewaloryzacji Miast, następnie Zespołu Ekspertów Ośrodka Dokumentacji Zabytków, wreszcie został niezależnym rzeczoznawcą Ministra Kultury oraz Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków. Udzielał się w Lubuskim Towarzystwie Naukowym, w Polskim Towarzystwie Heraldycznym, wchodził w skład

Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków w Lublinie, był także członkiem Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków i członkiem ICOMOS-Polska. Z racji swojej wojennej przeszłości zasiłił szeregi Związku Powstańców Warszawskich.

Michał Witwicki poświęcił swoje życie zawodowe przede wszystkim zabytkom. Był autorem bądź współautorem licznych publikacji na temat konserwacji zabytków architektury i urbanistyki, m.in. wielu studiów historyczno-urbanistycznych oraz prac dotyczących metod i kryteriów oceny wartości zabytkowej historycznych zespołów miejskich i obiektów architektury historycznej. Znaczną część jego dorobku stanowią też

opracowania i ekspertyzy niepublikowane. Zajmował się projektowaniem odbudowy i rozbudowy oraz restauracją zabytkowych budowli, m.in. ratusza w Koźuchowie, Zamku Książąt Pomorskich w Darłowie, pałacu w Budziszynie czy wieży ratuszowej w Głubczycach, projektował osiedla w Nowych Tychach, zajmował się projektem zagospodarowania przestrzennego centrum Ząbkowic Śląskich. Wiele jego prac projektowych powstało w Algierii, m.in. jest twórcą koncepcji modernizacji Kazby – starej dzielnicy w Algierze.

Spośród bardzo wielu służbowych wyjazdów zagranicznych wymienić można m.in. udział w konferencjach dotyczących rewaloryzacji zespołów za-

bytkowych w Weimarze, Rostoku, Paryżu i Dijon, urbanistyki i mieszkalnictwa w Sewilli czy ochrony zabytków w Kordobie. Michał Tadeusz Witwicki odznaczony został Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Powstania Warszawskiego, dwukrotnie Medalem Wojska oraz Odznaką Orłąt Lwowskich. Otrzymał Nagrodę Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków im. H. Pieńkowskiej i J. Łomnickiego, Złotą Odznakę Opiekuna Zabytków, odznakę Zasłużony dla Warszawy, Medal Prezydenta Miasta Lublina.

Był człowiekiem bez reszty oddanym sprawie ochrony zabytków i całego naszego dziedzictwa kulturowego. Będzie go nam bardzo brakowało.

MICHAŁ TADEUSZ WITWICKI 1921-2007

Michał Tadeusz Witwicki, an architect and conservator of historical monuments, was born on 22 July 1921 in Lwów. After the outbreak of World War II in September 1939, he defended his hometown. In March 1942, Witwicki moved to Warsaw, where he joined the Home Army and participated in the Warsaw Uprising. From October 1944 to 2 May 1945 he was a prisoner of the German GrossBorn IID camp.

After the Second World War, Witwicki took up residence in West Germany and in 1947 he returned to Poland. At first, he lived in Łódź and subsequently in Falenica near Warsaw. In 1949, Witwicki began studying at the Department of Architecture of the Warsaw University of Technology, from

which he graduated in 1954. In that same year, he moved to Warsaw.

Upon his graduation, Witwicki remained at the University of Technology, at the Chair of Urban Planning of the Institute of the History of Urban Construction at the Department of Architecture. Subsequently, he worked in, i.a. the Ministry of Culture and Art, the Institute of Urban Planning and Architecture, and the Institute of the Creation of the Environment. Witwicki also worked abroad: in the A. and M. Pionchon Architectural Workshop in Lyon (France) and in bureaus of the COMEDOR and ECOTEC projects in Algiers. He is the author of a conception of the modernisation of the old Kasbah quarter in Algiers. Witwicki participated in the works of the

Expert Team of the Inter-Ministerial Commission for the Revalorisation of Towns, followed by the Expert Team of the Centre for the Documentation of Historical Monuments, and finally became an independent expert of the Minister of Culture and the Historical Monuments and Art Conservation Association. A member of the Historical Monuments and Art Conservation Association and ICOMOS-Polska.

Michał T. Witwicki is the author and co-author of numerous publications about the conservation of architectural and urban planning historical monuments. He was actively involved in the planning of rebuilding, expanding and restoring historical buildings. Michał T. Witwicki died on 10 July 2007.